

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

8. De Schismaticis, & ordinatis ab eis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

l. 6. 7. & fin. C. ad Leg. Jul. Majest. Insuper & filii, non etiam nepotes, infamiâ notantur, & ab omnibus honoribus, omnibusque successibus excluduntur, filiabus tantum ex materna hæreditate quartâ reservatâ. d. l. 5. §. 1. & 3. C. Eod. Aur. Bull. tit. 24. §. 1. Pœna criminis læsæ Majestatis in specie pro ratione ipsorum delictorum, aut circumstantiarum variat, & quandoque relegatione, interdum deportatione, frequentius pœnâ capitali plectitur. l. 24. & 40. ff. de Pœn. absque tamen publicatione bonorum, aut memoriæ defuncti condemnatione, & infamia liberorû. l. fin. in fin. ff. ad Leg. Jul. Majest. Confer. Clar. D. D. Gletle de Crim. publ. p. 4. cap. 2. per tot.

TITULUS VIII.

De Schismaticis, & ordinatis ab eis.

SUMMARI A.

1. Schismatis diversa acceptio. 2. definitio. 3. prohibitio. 4. 5. Schismatici qui dicantur? 6. Schisma fieri potest à Capite, vel à membris. 7. quomodo differat ab hæresi? 8. Quis finis schismaticis? 9. & seq. Quæ ejus pœna?

AD hæresim proximè accedunt, imò ut plurimum cum hæresi coincidunt. Schisma & Apostasia.

§. I.

- 1 Schisma, quod græcum nomen est, scissuram sonat, & cujusvis communionis disruptionem denotat per c. schisma. 34. causâ 14. q. 1. At hic pro ea divisione sumitur, quæ in Ecclesia DEI quandoque contingit. In quo sensu

§. II.

- 2 Definitur schisma, quòd sit divisio, per quam quis se ab unitate Ecclesiæ separat, in quantum ea est quoddam corpus mysticum, ex universis fidelibus, & Romano Pontifice, tanquam Capite constans. S. Th. 2. 2. q. 39. art. 2.

§. III.

R. Causa efficiens schismatis duplex est: remota, & proxima.

Remota est jus tam Divinum, quàm humanum: est enim schisma omni jure prohibitum, & de se peccatum mortale, cum grave, ac contra obedientiam, charitatèque sit, se ab unitate Ecclesiæ separare. S. Thom. loc. cit. Unde & gravissimæ pœnæ in schismaticos statutæ sunt.

Proxima sunt schismatici, non illi, qui proprium Episcopum è sede Episcopali eiciunt, vel ab ejusdem obedientia se separant; quæ separatio in latiori acceptione schisma dicitur in c. denique. 9. causâ 7. q. 1. sed illi, qui ab unione Ecclesiæ Romanæ se dividunt, & sub uno Capite, ac Christi Vicario per inobedientiam esse, aut membris Ecclesiæ illi subiectis communicare recusant. Sylvester in Sum. V. Schismaticus. in princ. Sanchez lib. 2. moral. c. 36. num. 1. Quòd si quis S. Pontificem caput Ecclesiæ omnino esse neget, nec universalem totius Ecclesiæ Pastorem velit credere, non tantum schismaticus, sed etiam hæreticus est, ut cum communi notat Panormit. ad rubr. h. t. n. 3.

Questionis est: num omnis pro schismatico habendus sit, qui se Pontifici opponit, & quoquo modo inobedientem exhibet?

R. Negativè: quandoquidem ratio schismatis non consistit in quacunq; inobedientia, sed in ea, quæ quis S. Pontifici, quatenus Christi in terris Vicarius, & Caput Ecclesiæ est, se opponit, & parere detrectat. Barb. in c. 1. h. t. n. 8. cum citatis. Hinc nec schisma, nec pœnas schismatis incurris, si ratione rei præceptæ nolis obtemperare Pontifici præcipienti v. g. arma ponere, alienum restituere &c. absque eo, quòd jurisdictionem Pontificiam in dubium voces. P. Pirrhing. h. tit. num. 3. Similiter schismaticus non censetur Princeps, si ob privatas inimicitias in ipsam personam S. Pon-

Pontificis verbò, aut factò insurgeret, aut ex causa temporali bellum moveret, ut Duces Parmenses moverunt Urbano VIII. dummodo Princeps ille officium, ac jurisdictionem spirituales Pontificis in genere agnoscat, eique ut Christi Vicario se subditum profiteatur. P. Engel. *h. t. n. 7.* Potro si rationabile dubium subsit de legitima electione S. Pontificis, aut si non constet, quinam è duobus, aut pluribus ritè electus sit, ut tempore Urbani VI. contigit, schismaticus non erit, qui nulli adhæret, sed omnibus obedientiam denegat, quantumvis à parte rei unus eorum sit verus Pontifex, arg. *c. factus, s. causâ 7. q. 1. Panor. in pr. h. t. n. 2. Jul. Clar. §. fin. quest. 77. n. 27.*

§. IV.

Materia, seu *objectum* schismatis, est unitas seu corpus Ecclesiæ, à quo separat. Potest verò schisma esse tam à Capite, quàm à Membris: à Capite, quando se quis à Pontifice vero segregat, nec eum vult agnoscere: à Membris, quando quis non vult communicare cum membris, ut Capiti sunt annexa; veluti cum Gallis in religionis cultu, oratione, sacramentis, aliisque spiritualibus functionibus. P. Pirrhing. *h. t. n. 3.*

§. V.

Forma schismatis stat in voluntaria separatione ab unitate Ecclesiæ. Unde differt ab hæresi: hæc enim fidei, illud charitati opponitur. Gonzal. *ad c. 2. h. t. n. 3.* hæc perficitur etiam in sola mente, illud verò propriè dictum actum externum ad sui consummationem requirit. Barb. in *Rubr. h. t. n. 5.* Laym. in *Theolog. moral. lib. 2. tr. 3. c. 11. n. 5.* Hæresis tamen sine schismate esse nequit, ex quo unitas Ecclesiæ importat unitatem fidei. Quin & schisma plerumque aliquam sibi confingit hæresin, ut rectè ab Ecclesia recessisse videatur, prout testatur S. Hieron. in *c. inter hæresin. 26. causâ 24. quest. 3. & docent*

exempla schismatis Anglicani, & Græcorum.

§. VI.

Finis schismatis est propria, ac privata utilitas, quam schismatici, ut loquitur S. Irenæus *l. 4. c. 62.* potius considerant, quàm unitatem Ecclesiæ.

§. VII.

Effectus schismatis sunt pœnæ, quibus schismatici coërcentur, eæque sequentes.

Primo excommunicantur. *c. nulli fat. 5. dist. 19. c. de Liguribus. 43. causâ 23. q. 5.* Quam censuram, licèt jure comuni non constet, an lata sententiâ sit, hodie schismatici non minus, quàm hæretici, ipsò factò incurrunr per *Bullam Cœna casu 1.* ad eorundem tamen defensores, fautores, & receptatores non extenditur, cum in Bulla non exprimat, sicut ea, quæ contra hæreticos decreta est. Laym. *d. cap. 11. n. 7.* P. Engl. *h. tit. num. 3.*

Secundo ordinationes, collationes beneficiorum, bonorum alienationes per schismaticos factæ irritæ esse jubentur in *c. 1. h. t.* Quod, quantum ad ordinationes atinet, sic est intelligendum, ut quidem ordinum collatio ratione characteris valeat, dummodo aliâ in forma defectus non sit, ordinatus autem maneat suspensus, donec cum eo dispensetur, ut rectè explicat Gloss. *ib. V. irritas.*

Tertio Schismatici omnibus beneficiis, officiis, honoribus, dignitatibus, & prælaturis perpetuò privantur: aut si privati sint, siquidem nobiles existunt, suarum substantiarum proscriptionem patiuntur, si autem ignobiles, non solum in corpore verberantur, sed etiam exilio perpetuo castigantur. Text. in *c. un. h. t. in 6. & in c. qui contra. 32. causâ 24. q. 1.*

Quarto Vallens. *h. t. n. 3.* Azor. *Instit. moral. l. 8. c. 20. q. 7.* & alii plures docent, Schismaticos quoque irregularitatem contrahere, adeò ut nec post peractam pœni-

rentiam ulterius in Ordinibus, aut beneficiis delervire valeant. Verum quia nullus textus id facit clarè exprimit, in materia pœnali strictam interpretationem faciendam, & contrariam sententiam defendendam esse, censetur cum Barb. ad c. 1. h. i. n. 5. & Zoëf. Eod. n. 3. Reliquæ pœnæ expressæ in d. c. un. b. t. in 6. abrogatæ sunt per Extrav. un. Eod. inter Comm.

TITULUS IX.

De Apostatis, & reiterantibus Baptisma.

SUMMARIA.

1. Apostasia onomatologia. 2. Quid sit apostasia à fide? 3. Quo jure prohibeatur? 4. 5. 6. à quibus committatur? 7. Quomodo differat ab hæresi? 8. Quis finis? 9. Et quæ ejus pœna?
10. Expenditur apostasia inobediencia. 11. Recensentur pœnæ apostasiae ab ordine. 12. Quæ sint pœnæ apostasiae à religione? 13. Quæ sit pœna anabaptismi?

§. I.

Apostasia Græcis est defectio, & in latiori significatione involvit recessum à DEO. S. Thom. 2. 2. q. 12. art. 1. in C. propriè autem, & per antonomasiam designat defectio- nem à fide, seu apostasiam perfidiae. In qua acceptione.

§. II.

Definitur Apostasia, quòd sit temerarius, ac totalis recessus à statu fidei Catholicae antea propriè voluntate suscepto. Colligitur ex l. 4. C. b. t.

§. III.

Causa efficiens apostasiae alia est remota, alia proxima. Remota est jus Divinum, & humanum, quibus ut hæresis, ita apostasia prohibetur, & punitur: siquidem apostasia hæresin tanquam partem includit, & non minus propriè hæ-

KÖNIG IN DECRET. LIB. V.

reticus est, qui à fide Catholica in baptismo suscepta pertinaciter ex toto recedit, quam qui ex parte, & in certis tantum articulis aberrat per c. contra. 13. de Hæret. in 6.

Proxima sunt Apostatae, id est, illi, qui à religione Catholica in totum recedunt transeundo ad judaismum, paganismum, vel sectam machometicam, aliamve peregrinam superstitionem. l. 1. 2. & 4. C. b. t. Gonzal. in c. 4. n. 4. Eod. Qui inter Catholicos nati, postquam actu, & voluntate propria fidem Christianam professi sunt, malitiosè ad sectam aliquam hæreticam desciscunt, vulgò quidem apostatasse dicuntur, juridicè tamè & rigorosè loquendo apostatae non sunt, nec pœnis specialiter in Apostatas constitutis subjacent, cum totaliter fidei non renuntiaverint, & in pœnis termini strictè accipiendi sint. Decian. in Pr. cr. l. 5. c. 71. n. 5.

Hoc loco *scrupulus* movetur: sitne pro apostata habendus, qui ex metu fidem Catholicam abnegavit, vel idolis sacrificavit, fide in corde retentà?

Respondet Azorius *Inst. mor. lib. 8. c. 21. quest. 5.* in foro externo talem Apostatam censerì, & proinde tanquam talem puniri juxta *can. 61. Apost.* in foro tamen interiori, & re ipsà non esse apostatam, nec excommunicationem, quâ Apostatae innodantur, incurere, eò quòd voluntate & animo fidem non deseruerit. Illud in propatulo est, quòd grave peccatum sit, etiam solùm exterius Christianam religionem negare: quoniam *qui negaverit me*, ait Christus apud Matth. c. 10. v. 33. *coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in caelis est: & secundum Apostolum ad Rom. 10. v. 10. corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Quamvis enim talis nolit Christum abnegare, eligit tamen illum negare potius, quàm subire pœnam. c. non so-

lism.